

Representantforslag 53 S

(2016–2017)

fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes, Kirsti Bergstø og Heikki Eidsvoll Holmås

Dokument 8:53 S (2016–2017)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Torgeir Knag Fylkesnes, Kirsti Bergstø og Heikki Eidsvoll Holmås om seismikkfrie områder

Til Stortinget

Bakgrunn

Seismikk er en mer eller mindre kontinuerlig del av oljevirkksomheten. I Norge kan selskaper gjennomføre denne aktiviteten i havområder som er åpnet for petroleumsvirkksomhet. I uåpnede havområder kan staten gjennomføre seismikk og andre kartleggingsaktiviteter for petroleumssressurser, for eksempel grunne borer.

Seismisk aktivitet er arealkrevende og kan komme i konflikt med muligheten til å drive fiske. Dette representantforslaget tar derfor til orde for å opprette seismikkfrie områder på norsk sokkel.

Skyting av seismikk er arealkrevende, med fartøy som må dra kilometerlange kabler etter seg over lange strekk uten opphold. Manglende tilgang til arealer på havet i viktige perioder fører til fangsttap og økonomisk tap for fiskere. Dette har ført til at fiskere i noen tilfeller har blitt betalt for å la båten bli stående på land, slik at seismikkfartøy ikke må vike på havet.

Forskerne vet for lite om hvilken virkning seismikkskyting har på fisk. En sammenstilling av forskningen på området fra 2009 utført av Havforskningsinstituttet, SINTEF, Forsvarets forskningsinstitutt, Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og Christian Michelsen Research antok at seismiske undersøkelser har en skremmeavstand på 18 nautiske mil (33 kilometer) for torskefisk. Skremmeavstanden kan være større for sild og andre

pelagiske arter som har en bedre utviklet hørsel enn torskefisker. I rapporten står det at

«flere undersøkelser er påvist betydelige fangstreduksjoner for fiskebåter som opererer i nærheten av fartøyer som driver seismisk datainnsamling.»

En omfattende undersøkelse ble gjort på Nordkappbanken i 1996. Den internasjonale forskningen antyder at de fleste arter av sjøpattedyr vil kunne få kroniske hørselsskader dersom de er nærmere enn 100 meter fra den seismiske kilden.

Selv om det er uenighet om skadeomfanget av seismisk aktivitet på fisk, har oljeindustrien og fiskerne siden begynnelsen av 2000-tallet vært enige om at seismikk i alle fall har skremmeeffekt på fisk og derfor kan påvirke fisket lokalt. Undersøkelser fra Havforskningsinstituttet styrker antagelsen om at seismikken har skremmeeffekt. Fiskeegg og fiskelarver kan skades direkte fra trykkbølgen. Derfor fraråder Havforskningsinstituttet seismikkskyting samtidig med konsentrert gytevandring.

Havområdet utenfor Vesterålen og Senja (Nordland 7 og Troms 2) er ikke åpnet for petroleumsvirkksomhet. Fra 2006 ble det gjennomført et omfattende statlig seismikkprogram for disse uåpnede områdene. Seismikkaktiviteten medførte konflikter. Særlig i 2008 var konfliktnivået høyt, blåkeitefisket i området ble avblåst, og seismikksesongen varte i hele fire måneder. Etter seismikksesongen i 2008 søkte 70 fiskere om erstatning. Seismikkaktiviteten medførte at fiskeindustrien meldte om fangsttap ut over det staten påtok seg å erstatte. I løpet av treårsperioden opplevde fiskerne negative konsekvenser for det tradisjonelle kystfisket etter sei.

Deler av kystområdet utenfor Lofoten har tidligere blitt åpnet for petroleumsvirkning på gitte vilkår (Nordland VI), men havområdet er senere gjennom

forvaltningsplanen for Lofoten og Barentshavet definert som særlig verdifullt og sårbart, og det skal derfor ikke foregå petroleumsvirksomhet her. Dette havområdet er gyteområdet til den siste gjenlevende ro-buste torskestammen i verden, et område hvor 70 pst. av all fisken som fanges i Barentshavet–Lofoten, er innom i løpet av sin levetid. I området fra Lofoten og nordover er sokkelen smal og fisket er derfor konsentrert på et relativt lite areal. Dette området er derfor særlig aktuelt som seismikkfritt område.

Store deler av Barentshavet sør er åpnet for petroleumsvirksomhet. I den nylig åpnete østlige delen av Barentshavet har dette ført til en stor pågang av selskaper som vil drive seismikkaktivitet. NRK kunne sommeren 2014 melde at antall seismikkfartøy til Kirkenes var fordoblet, og med om lag 250 anløp i sommersesongen var havnekapasiteten i Kirkenes sprengt.

Etter hvert som aktiviteten i Barentshavet har økt, har også konfliktene med fisket tiltatt. I 2014 kritiserte for eksempel fiskere i Øst-Finnmark seismikkskytingen i Barentshavet sør, og de fryktet for sesongens fløylinefiske fra Vardø til Honningsvåg. Professor ved Havforskningsinstituttet, Egil Ona, kommenterte utfordringene på denne måten:

«Det foregår mye seismikkskyting i Barentshavet for tiden, og alle forsøkene er det gitt tillatelse til.

Men når fiskerne selv rapporterer om fiskeflukt, er det stor sannsynlighet for at det faktisk er slik.»

Dette representantforslaget tar til orde for at man gjennom forvaltningsplanene for norske havområder oppretter seismikkfrie områder på norsk sokkel. Videre må petroleumsløven endres slik at man ikke tillater oljeleting i form av seismikk, grunne borer og o.l. i områder som ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen om at man i forbindelse med revideringen av forvaltningsplanene for norske havområder oppretter seismikkfrie områder på norsk sokkel i områder som er særskilt verdifulle for fiskeriene.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag i petroleumsløven om at oljeleting i form av seismikk, grunne borer og o.l. ikke er tillatt i områder som ikke er åpnet for petroleumsvirksomhet.

23. februar 2017

Torgeir Knag Fylkesnes

Kirsti Bergstø

Heikki Eidsvoll Holmås